

der strømmer igennem dem. I det speleomorfologiske afsnit gennemgås forskellige huleformer, deres oprindelse og sedimenterne i dem.

Kaj Hansen

Just Gjessing: Norges Landformer.

Universitetsforlaget Oslo — Bergen — Tromsø 1978. 207 s., talr. ill., 21 cm., Nkr. 95,-.

Titlen er noget misvisende, fordi bogen mere er en gennemgang af den almindelige geologiske exogene processer belyst ved talrige eksempler fra Norge. Norges landformer er nemlig opstået ved et samspil af flere af disse processer og resultaterne af dette er noget forskelligt i de forskellige dele af landet, men et sådant regionsvis overblik giver bogen ikke. Kun Norges såkaldte paleiske overflade, dvs. overfladen efter udplaneringen af det kambro-siluriske landskab står endnu over ret store strækninger af det sydlige Norge og Finmarken. Ganske interessant er også det forsøg, der er gjort på at udrede udviklingen fra denne paleiske landoverfalde gennem hævnningerne i tertiærtiden til det nuværende landskab, men det drukner i fremstillingen af de mange detaljer i landskabet.

Kaj Hansen

H. Closs, D. Roeder, K. Schmidt (eds.): Alps, Apennines, Hellenides.

Geodynamic Investigations along Geotraverses by an International Group of Geoscientists. Inter-Union Commission on Geodynamics Scientific Report No. 38. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung Stuttgart 1978. 620 s., 279 fig. og 5 tvl., 24 cm., DM 88,-.

Dette er Alperne på en anden måde, over 100 korte afhandlinger vedrørende Alperne, Apenninerne og de græske bjerge med hovedvægten lagt på de geofysiske målinger som magnetismen og termodynamikken. Selv om der også findes flere kort og profiler over de omhandlede bjerge, så er det dog de geofysiske diagrammer og deres tolkning, der danner hovedmassen af bogen.

Kaj Hansen

M.P. Gwinner: Geologie der Alpen.

2. Aufl. Schweizerbart'sche Verlagsbuchhandlung Stuttgart 1978. 480 s., 394 fig., 26 cm.

Bogen er en oversigtsmæssig gennemgang af Alperne både stratigrafisk, paleografisk og tektonisk. Den stratigrafiske afde-

ling belyses af 133 figurer, der viser lagfølge og sedimenter forskellige steder i området. Det paleogeografiske afsnit fremstilles af 56 kort, der viser ændringerne skridt for skridt fra Kridttiden til Miocæn og endelig viser de sidste 204 figurer profilsnit gennem bjergkæden på talrige steder. Teksten er nærmest en udvidet forklaring til de mange tegninger, men bogen er velegnet både for dem, der ønsker at følge hele den vældige proces, der forvandlede Tethyshavet til nutidens bjergkæde, som for den der ønsker et nærmere indblik i specielle afsnit af Alperne.

Kaj Hansen

Hans Poser: Formen, Formengesellschaft und Untergrenzen in den heutigen periglazialen Höhenstufen der Hochgebirge Europas und Afrikas zwischen Arktis und Äquator.

Abhandlungen der Akademie der Wissenschaften in Göttingen. Vandenhoeck und Ruprecht Göttingen 1977. 355 s., 103 fig., 24 cm. DM 88,-.

Periglaciale processer som frostspalter, stenringe, pingo, pals og solifluktion er alle fænomener, der ikke blot forekommer i arktiske egne, men også i højfjeldet helt ned i tropiske egne. Den foreliggende bog er referatet af et symposium, der fandt sted i Göttingen i 1976. Den omfatter 19 afhandlinger om disse processer rækkende fra Grønland og Spitsbergen i nord til Mount Kenya og Kilimanjaro i syd. Ganske morsom er Harald Svenssons beretning om et formodet jordskælv på Ängelholm- og Laholm-sletterne i Skåne, der ved nærmere eftersyn viste sig at være et frostspaltesystem forårsaget af et voldsomt temperaturfald.

Kaj Hansen

Colin Buckle: Landforms in Africa.

Longman Group, Harlow, England 1978. 249 s., talr. fig., 24 cm. 3.45 dollars.

Også denne bog er skrevet med de geomorfologiske processer som udgangspunkt, men da større områder i Afrika er præget af kun enkelte af disse, bliver hvert kapitel samtidig en beskrivelse af disse områder og fortæller om dette landskabs tilblivelse. Det gælder f.eks. riftzonen og det østafrikanske sømråde, hvor forkastninger og vulkanisme har været de karaktergivende processer. Det gælder også egne som Sahara, Kalahari og Namibområdet, hvor det er ørkenprocesserne der har været dominerende,

og i egne som Atlasbjergene og Etiopien er det bjergkædefoldninger, der har dannet grundstammen i landskabet. Udviklingen i alle disse områder er yderligere belyst ved talrige tegninger og fotografier.

Kaj Hansen

B. de Jong: Net radiation received by a horizontal surface at the earth.

Academic Book Services Holland. Delft 1973. 31 s., 62 kort, 16 tab., 3 fig., 30 cm., Dfl. 45,-.

Hensigten med den foreliggende bog er at sammenstille de vigtigste metoder til måling og beregning af strålingsbalancens komponenter. Allerede den første formel understreger imidlertid vanskeligheden heri, idet strålingsligningerne endnu ikke er standardiserede, når man derfor her angiver nettostrålingen med H, der i nyere engelsksproget litteratur er forbeholdt for varme (heat) til og fra atmosfæren, så er forvekslingsmulighederne rige. Også de varierende enheder på de angivne strålingskort vanskeliggør anvendelsen. Bogen indeholder iøvrigt flere opstillinger over konstanterne i de empiriske formler til bl.a. beregning af stråling ud fra solskinstimer. Det er i disse afsnit, bogens absolut største værdi ligger, idet man på dette grundlag kan bedømme de enkelte formlers gyldighedsområde.

Henrik Søgaard

E.C. Barrett: Climatology from Satellites. Methuen & Co. Ltd. London 1974, XII + 418 s., ill., 24 cm., 7,90 Pund.

Anvendelse af satellitbilleder har igennem de senere år haft en stadig stigende betydning inden for den klimatologiske forskning, hvilket klart er anskueliggjort med den foreliggende bog. Første afsnit indeholder en gennemgang af samtlige vejr-satellitter med hensyn til optagelsesudstyr, omløbstid og bane. Hovedvægten er lagt på de amerikanske systemer, men også de sovjetiske er omtalt, og det fremgår, at man her — som i de tidligste amerikanske — benytter en højde over jordoverfladen på kun 600-700 km. I de efterfølgende afsnit behandles de vigtigste måle- og analyseprincipper, hvilket munder ud i en global betragtning af hovedelementerne, skyernes mængde og art, skyernes form som funktion af vindforholdene og den planetariske strålingsbalance. Bogens sidste afsnit omhandler regionale eksempler, her understreges satellit-billedernes store anvendelighed især i forbindelse med udarbejdelse af